

Ikt. sz.: TAB/19-2/2014.

TAB-9/2014. sz. ülés
(TAB-9/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Törvényalkotási bizottságának**
2014. június 30-án, hétfőn, 10 óra 16 perckor
az Országház főemelet 58. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	6
<i>Egyes oktatási tárgyú törvények módosításáról szóló T/311. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ. 44. § (1) és (3)-(4) bekezdése szerint) (Kivételes eljárás keretében)</i>	6
<i>A módosító javaslatok megtárgyalása, határozathozatalok</i>	6
<i>Elnöki zárszó</i>	22

Napirendi javaslat

Egyes oktatási tárgyú törvények módosításáról szóló T/311. számú törvényjavaslat
(Részletes vita a HHSZ. 44. § (1) és (3)-(4) bekezdése szerint)
(Kivételes eljárás keretében)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Gulyás Gergely** (Fidesz), a bizottság elnöke

Balla György (Fidesz), a bizottság alelnöke
 Tuzson Bence (Fidesz), a bizottság alelnöke
 Dr. Bárándy Gergely (MSZP), a bizottság alelnöke
 Dr. Gyüre Csaba (Jobbik), a bizottság alelnöke
 Ágh Péter (Fidesz)
 B. Nagy László (Fidesz)
 Bóna Zoltán (Fidesz)
 Csizi Péter (Fidesz)
 Hadházy Sándor (Fidesz)
 Jakab István (Fidesz)
 Kara Ákos (Fidesz)
 Kucsák László (Fidesz)
 Dr. Mátrai Márta (Fidesz)
 Dr. Mengyi Roland (Fidesz)
 Nyitrai Zsolt (Fidesz)
 Dr. Pesti Imre (Fidesz)
 Dr. Salacz László (Fidesz)
 Dr. Selmeczi Gabriella (Fidesz)
 Dr. Szűcs Lajos (Fidesz)
 Dr. Vas Imre (Fidesz)
 Vécsey László (Fidesz)
 Dr. Vejkey Imre (KDNP)
 Hiszékeny Dezső (MSZP)
 Lukács Zoltán (MSZP)
 Tukacs István (MSZP)
 Szilágyi György (Jobbik)
 Dr. Schiffer András (LMP)
 Fodor Gábor (független)

Helyettesítési megbízást adott

Horváth László (Fidesz) Hadházy Sándornak (Fidesz)
 Lasztovicza Jenő (Fidesz) dr. Vas Imrének (Fidesz)
 Dr. Mengyi Roland (Fidesz) Jakab Istvánnak (Fidesz)
 Dr. Rubovszky György (KDNP) dr. Vejkey Imrének (KDNP)
 Dr. Legény Zsolt (MSZP) Hiszékeny Dezsőnek (MSZP)
 Tóbiás József (MSZP) Lukács Zoltánnak (MSZP)
 Dr. Tóth Bertalan (MSZP) Tukacs Istvánnak (MSZP)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Ágostházy Szabolcs
Dr. Magyar Zsóka

Meghívottak

Dr. Rétvári Bence államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma)
Dr. Palkovics László felsőoktatásért felelős felkért államtitkár
(Emberi Erőforrások Minisztériuma)
Dr. Hiller István (MSZP), az Országgyűlés alelnöke
Korózs Lajos (MSZP) országgyűlési képviselő

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 16 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

GULYÁS GERGELY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok! Köszöntöm képviselőtársaimat és a megjelenteket. Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes. Ismertetem a helyettesítési rendet. Eszerint Lukács Zoltán Tóbiás József képviselő urat, Tukacs István Tóth Bertalan képviselő urat, Hiszékeny Dezső Legény Zsolt képviselő urat, dr. Vejkey Imre dr. Rubovszky György képviselő urat, dr. Vas Imre Lasztovicza Jenő képviselő urat és Hadházy Sándor Horváth László képviselőtársunkat helyettesíti. Erre is tekintettel a bizottság határozatképes.

Kérem képviselőtársaimat, hogy az előzetesen kiosztott napirendről szavazzunk. Ki az, aki a napirend elfogadásával egyetért? *(Szavazás.)* Huszonkét igen szavazat. Ki az, aki nem ért egyet? *(Senki sem jelentkezik.)* Ki az, aki tartózkodik? *(Szavazás.)*

A bizottság 22 igen szavazattal és 9 tartózkodás mellett a napirendet elfogadta.

Egyes oktatási tárgyú törvények módosításáról szóló T/311. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ. 44. § (1) és (3)-(4) bekezdése szerint) (Kivételes eljárás keretében)

A módosító javaslatok megtárgyalása, határozathozatalok

Ennek megfelelően rátérünk a T/311. számú, egyes oktatási tárgyú törvények módosításáról szóló javaslatra. Képviselőtársaim a háttéranyagot megkaphatták, javaslom, hogy a háttéranyagban szereplő módosító indítványokról kezdjük meg a vitát. Tájékoztatom képviselőtársaimat - és ez is volt a bizottsági ülés késésének az egyik oka -, hogy lesz még egy olyan bizottsági módosító javaslat, amit később fognak kiosztani. Ezért kérem, hogy most vitassuk meg a benyújtott módosító indítványokat, utána, hogy ha szükséges olvasási szünetet tartani a benyújtandó bizottsági módosító javaslat megismeréséhez, akkor erre lesz lehetőség.

Javaslom azt, hogy a háttéranyagban szereplő módosító indítványokról együtt tárgyaljon a bizottság, és együtt is szavazzon, azzal, hogy ha bárki bármelyiket külön szavazásra kikéri, akkor arról a pontról a bizottság külön fog szavazni.

Kérdezem, hogy ezzel kapcsolatosan van-e észrevétel. *(Nem érkezik jelzés.)* Ha nincsen, akkor kérdezem, ki az, aki támogatja a benyújtott módosító indítványok együttes tárgyalását. *(Szavazás.)* Köszönöm szépen.

Akkor ennek megfelelően a javaslat egészéről kezdjük meg a vitát, azzal, hogy a szavazásnál lehetősége lesz bármelyik képviselőnek bármelyik módosító indítványt külön szavazásra kikérni.

Köszöntöm a kormány képviselőjében jelen lévő Rétvári Bence államtitkár urat, illetve köszöntöm Palkovics leendő államtitkár urat *(Dr. Palkovics László felállva üdvözlö a bizottságot.)*, aki jelen esetben, miután még az államtitkári kinevezése nem lépett hatályba, ezért elnöki meghívottként van jelen, viszont szakértelmével segítségünkre lesz a módosító indítványokkal kapcsolatos felvetések megválaszolásakor.

Kérdezem, hogy ki az, aki a módosító indítványokkal kapcsolatosan észrevételt, felszólalást szeretne tenni. *(Jelzésre:)* Hiller képviselő úr, parancsoljon! Hiller alelnök úrnak megadjuk a szót. Nem tagja a bizottságnak, semmi akadálya a felszólalásának nincsen, és ráadásul módosító indítványokat is előterjesztett, így mint módosító

indítványok benyújtójának is adom meg a szót. Parancsoljon, alelnök úr! *(Dr. Hiller István helyet foglal az asztalnál.)*

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm a lehetőséget. A benyújtott törvénymódosítás egy jelentős pontjához, kérdéséhez szeretnék hozzászólni, amelyhez módosító indítványt is benyújtottam. Felszólalásomnak az is az oka, hogy ezt a módosító indítványt önök előtt részletesebben kifejthessem.

Arról van szó - emlékeztetném a tisztelt elnök urat és a tisztelt bizottságot -, hogy legutóbb 2013 decemberében tárgyalta a kormány a felsőoktatásról szóló, akkor éppen aktuális koncepciót, amit azonban nem fogadott el. Jelen pillanatban a tisztelt kormányoldal és maga a kormány is elismeri, hogy a felsőoktatás egészére, illetve a felsőoktatási törvény módosítására szükség van. Ezt azonban - megítélésünk szerint - csak egy átfogó, valóban teljes koncepciót magába foglaló törvénymódosítás tudja megfelelő irányba vinni.

Az elmúlt napok szakmai nyilatkozata, a hivatalba még nem lépett majdani államtitkár úr nyilatkozatai is azt bizonyítják, hogy van egyébként elképzelés arra, hogy a magyar felsőoktatás, illetve az állami felsőoktatás milyen irányba kellene elmozduljon.

Ezt én helyeslem és üdvözlöm. Az azonban, ami ebben a törvénymódosításban szerepel, az államilag fenntartott magyar felsőoktatási intézmények életére meghatározóan hat. Arról szól, hogy az előterjesztők az úgynevezett kancelláriai rendszert kívánják bevezetni. Javaslom, hogy a tisztelt bizottság előtt ne kelljen arról vitatkozni, hogy ez német modell vagy nem német modell, mert a dolognak nem ez a lényege. Minden olyan döntés, amely egy államilag fenntartott felsőoktatási intézményben finansziális háttérű, ennek a kancellárnak - akit a kormányfő nevez ki és bíz meg a tulajdonosi jogok érvényesítésével - a hatáskörébe kerül.

Jelezni szeretném, hogy nincsen az államilag finanszírozott felsőoktatási intézményekben olyan döntés, amelynek finanszírozási háttere ne lenne. Ezért az a beállítás, hogy az egyik oldalon van az akadémiai ügyek koordinálásával és vezetésével megválasztott rektor és szenátus, a másik oldalon pedig ott van a finansziális kérdésekkel, tulajdonosi jogok képviselésével megbízott kormány megbízott, azt kell mondjam, hogy ez ebben a rendszerben kezelhetetlen állapotokat fog előidézni.

Azért kértem szót, mert önök minden egyes törvénnyel kapcsolatban állást kell hogy foglaljanak, és nyilván minden egyes szakterülethez ugyanabban a mélységben nem érthet senki. Mint aki talán az átlagosnál jobban ismeri a magyar felsőoktatás helyzetét, tisztelettel felhívom az önök figyelmét, hogy ez a rendszer az elmúlt két évben kipróbálásra került. Ha tetszenek kérdezni, akkor ilyen értelemben hatástanulmány létezik. Ez a hatástanulmány nem más, mint a Corvinus Egyetemnek az elmúlt két és fél éve. Kérem, teljes csődbe vitte a helyzetet.

Nem véletlen, hogy a kormány végül is úgy döntött, hogy megszünteti azt az állapotot, és a nem kancellárnak nevezett, de finanszírozási kérdésekben tulajdonképpen teljhatalommal rendelkező megbízottját visszavonta. Olyan kettős irányítást állít elő a magyar felsőoktatásban ez a törvényjavaslat, amely nemhogy a színvonal megtartását, hanem a színvonal jelentős csökkenését fogja előidézni.

A javaslatom ezért két pontban érvényesül. Az első, hogy tisztelettel kérem és egyben javaslom, hogy a kormány akkor terjessze elő a magyar felsőoktatás ezen fontos kérdéséről szóló gondolatait, amikor a felsőoktatás egészére koncepciót és törvénymódosítást tesz le az asztalra. Ez így, hogy csak egy részt, ám meghatározó részt érint, káoszt és fejetlenséget fog hozni a magyar felsőoktatásba. Ezért azt

javaslom, hogy ezt a pontot a törvénymódosítás negligálja, vegye ki. Egyáltalán nem amellett érvelek, hogy nincsen szükség akár ezen a területen változásra, de az kizárólag egy teljes egész részeként érvényesülhet, és nem így, hogy úgy mondjam, egy odavetett gondolatként. Ebből, kérem, nagy baj lesz. Nagy baj lesz a szeptemberben kezdődő felsőoktatási tanévben is, a későbbiekben meg szinte biztos.

Amennyiben mégis úgy gondolják, hogy már ezen alkalommal átfogó koncepció nélkül kívánják megbolygatni az egyetemeink és főiskoláink életét, akkor azt javaslom, hogy az a személy, aki a tulajdonosi jogokat érvényesítendő kancelláriai kinevezést kap, úgy kapja, hogy előzőleg az adott felsőoktatási intézmény szenátusa válassza meg. Magyarul: azt az embert nevezze ki a kormány a tulajdonosi jogok érvényesítésére, akit előzetesen az adott felsőoktatási intézmény megválasztott. Innentől kezdődően természetesen a kormány instrukciói szerint jár el, de olyan látható viták és olyan nagyon nehéz megoldások elkerülésére javaslom ezt az intézményt, illetve ezt a kérdést, amely elébe megy olyan vitáknak, amelyek megbéníthatják az államilag támogatott magyar felsőoktatást, illetve az állami tulajdonban lévő felsőoktatási intézményeink életét.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Kérem, hogy fontolják meg ezt a javaslatot. El akarok kerülni a bizottság ülésén minden politikai vitát, nem azért jöttem. Az érvelésem kimondottan és kizárólag szakmai. Tisztelettel kérem ezért, hogy úgy is, mint akik minden olyan törvényért felelősek, amely a Magyar Országgyűlés plenáris ülése elé kerül, ezt a javaslatomat, illetve javaslataimat megfontolni és támogatni szíveskedjenek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. További felszólalókat is rögzítettem: Fodor Gábor, Bárándy Gergely, Korózs Lajos képviselőtársaink. Azt szeretném jelezni, az alelnök úr felszólalása kapcsán is, hogy miután van jelentősége annak a módosító indítványnak, amit a bizottság szándékozik benyújtani, ezért kérem képviselőtársaimat, hogy ismerjék meg ezt a módosító indítványt. Ha szükséges, akkor bármikor tarthatunk ezért olvasási szünetet, tehát nem ragaszkodom ahhoz, hogy először feltétlenül fejezzük be a mostani módosító indítványok vitáját, mert lehet, hogy ezeket a felszólalásokat vagy ezek tartalmát módosítja az, ha a gazdasági igazgatóra vonatkozó, az eddigitől eltérő rendelkezéseket mindenki megismerheti. *(Jelzésre:)*

Ügyrendi kérdésben Bárándy Gergely... *(Szilágyi György felé:)* Nem ügyrendi, ugye? *(Szilágyi György: Ügyrendi!)* Ügyrendi? Akkor először Szilágyi képviselő úr, mert ő kért előbb szót.

SZILÁGYI GYÖRGY (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Akkor viszont azt szeretném javasolni, hogy tartsunk olvasási szünetet, hiszen egyszerűen nonszensznek tartom azt, hogy a bizottsági ülés megkezdése után vannak olyan képviselőtársaink például, akik még nem kapták meg akkor, amikor elkezdődött már a bizottsági ülés...

ELNÖK: Képviselő úr, indokolás nélkül is el fogom rendelni a szünetet. Mennyi idő legyen?

SZILÁGYI GYÖRGY (Jobbik): Elnök úr, engedje meg, hogy befejezzem, egy mondat lesz még.

ELNÖK: Parancsoljon!

SZILÁGYI GYÖRGY (Jobbik): A Jobbik Magyarországért Mozgalom házszabály-módosítást fog egyébként ezzel kapcsolatosan kezdeményezni, hogy minimum egy órával az ülés kezdete előtt kelljen megkapni ezeket az anyagokat, hiszen jogi szakvéleményeket is kellene kérni ezekhez az anyagokhoz. Tehát mindenképpen szeretnénk kérni akkor most egy olvasási szünetet. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Akkor most tíz perc szünetet elrendelek, gondolom, ez alatt az idő alatt mindenki meg tudja ismerni a módosítást. Nagyrészt technikaiak, de van benne tartalmi is. Tíz perc múlva folytatjuk az ülést.

(Szünet: 10.28 - 10.39)

ELNÖK: Kérem képviselőtársaimat, hogy foglalják el a helyüket. *(Megtörténik.)* Köszönöm. Akkor folytatjuk a munkát. A korábbi szókérsnek megfelelően Fodor Gábor képviselő urat illeti a szó.

FODOR GÁBOR (független): Köszönöm szépen.

ELNÖK: Bocsánat, elnézést, nem ügyrendben? *(Fodor Gábor: Nem.)* Jó, köszönöm. Fodor Gábor képviselő urat illeti a szó.

FODOR GÁBOR (független): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Államtitkár Úr! Néhány kérdéshez szeretnék hozzászólni, hiszen elnök úr úgy tette fel a javaslatot, hogy összességében együttesen vitatkozzunk és beszéljünk a módosító indítványokról, így néhány koncepcionálisat szeretnék kiemelni.

Az egyik a kancellár intézményének a bevezetése, a másik a Pető Intézet, a harmadik pedig a Testnevelési Egyetem önállósága és az ehhez kapcsolódó szabályozások, ugye, az ottani egyetemi tanári címek megszerzésével kapcsolatos szabályozás és más egyebek.

Nos, kezdem az elsővel, a kancellári rendszerrel. Ezt azért tartom fontosnak, hiszen itt a módosító indítványoknak, amelyek előttünk vannak, egy jelentős része ezt fogja érinteni, és az olvasási szünet is részben emiatt került elrendelésre, hiszen itt élénk került egy csomag, amely szintén részben érinti ezt a területet, lényegében a gazdasági főigazgató tisztségének a megszüntetésével.

Nos, hadd kezdjem azzal, hogy mi a liberálisok részéről, a Liberális Párt részéről szeretnénk az elején leszögezni, hogy nem fogjuk támogatni a kancellári rendszer bevezetését. Méghozzá azért nem, mert ez jelen formájában egyértelműen a kormány befolyásának a növelését jelenti a felsőoktatásban és a felsőoktatási autonómia csökkentését és szűkítését. Márpedig a felsőoktatási autonómia egy fontos érték. Egy olyan fontos érték, amiért a rendszerváltás idején is sokat küzdöttünk, harcoltunk; szélesítettük, kialakítottuk ezt, megvan ennek a maga jelentősége.

Én természetesen nyilván értem a háttérben húzódó szándékokat a kormány részéről, hiszen magam is és Hiller István is, aki előttem felszólalt, tapasztaltuk ezt oktatási miniszterként. Nem egy egyszerű terület ez. Számtalan probléma, számtalan vita van a kormány szándékai és az autonóm felsőoktatási intézmények között, főleg akkor, amikor a kormány a finanszírozó a háttérből, javarészt az állami költségvetésből érkezik a pénz. De szerintem nem ez a megoldás erre.

Hogy leegyszerűsítsem a dolgot, van demokratikus megoldás, és van autokrata megoldás. A demokratikus megoldás bizony mindig huzavona, az mindig egyeztetéssel, vitával, kompromisszumokkal jár. Az autokrata megoldás pedig az, hogy kinevezünk egy kormány megbízottat az intézménybe, és a kormány megbízott

majd képviseli a politikánkat és elrendezi azt. Megjegyzem, a gazdasági főigazgatói poszt megszüntetése még inkább megerősíti majd a kancellárt. Tehát, az előttünk fekvő módosító indítvány, amit most volt alkalmunk így áttanulmányozni, az még jobban meg fogja erősíteni ezt a tiszteket, még inkább intenzívebbé teszi az autonómia korlátozását. Ezért én koncepcionálisan nem tartom jónak a javaslatot.

Tehát, még egyszer hangsúlyoznám: érzékelem a problémát a háttérben, valóban van probléma; valóban mindig van konfliktus a mindenkori kormány és az intézmények között; valóban van egy pénzügyi feszültség - főleg, ha a költségvetésben vannak gondok -, de nem ez a megoldás rá. Hanem a megoldás az, hogy bizony le kell ülni az egyetemek és a felsőoktatási intézmények vezetőivel, érdekvédelmi vezetőivel, és meg kell állapodni velük. Ők ezt nem akarják, kancellária-rendszert nem szeretnének természetesen. Nem az a helyzet, hogy olyan módosító indítványt kell ide beterjeszteni feltétlenül, ami az ő igényüknek megfelel, de azt számításba kell venni, és nem lehet a szándékaik ellenére, szerintem, beterjeszteni ezt, mert akkor bizony az lesz, hogy az intézményrendszer autonómiája sérül.

Önmagában az autonómia egy fontos szempont, de önmagán túlmenően meg azért lényeges, mert a minőségi, jó felsőoktatáshoz kell annak a nagyfokú szabadsága. Tehát, egy központilag irányított rendszer nem tud egyébként olyan minőséget letenni az asztalra, ami majd itt tartja a fiataljainkat Magyarországon. Tehát, ez egy messzire vivő probléma, szerintem koncepcionálisan elhibázott a törvénynek mindezen része, ezért mi minden módosító indítványt, ami a kancellária-rendszer megteremtésére irányul - ahogy a mostanit láttam, amely a főigazgatói rendszert kiveszi belőle -, ellenezni fogunk, és nem fogunk támogatni.

A másik koncepcionális kérdés vagy lényegi politikai kérdés, ami meghúzódik itt a javaslatban, ez a Pető Intézet kérdése. Ez is egy politikai kérdés, hiszen itt egy fontos, nemzetközileg is ismert intézetről van szó. Ez a javaslat felszámolná ennek az önállóságát, tehát sajnos azt kell mondjam, összhangban van az előző törekvéssel, a kancellária-rendszerre vonatkozó törekvéssel. Ott is egy autonómiaszűkítésről van szó, itt is egy autonómiaszűkítésről van szó.

Megjegyzem, itt is van probléma a háttérben. Tehát, nem arról beszélünk, hogy itt nincs gond. Valóban van gond, mert évek óta látjuk, hogy milyen komoly pénzügyi anomáliák, bajok, gondok, irányítási problémák vannak a Pető Intézettel, de erre megint nem ez a módszer, hogy felszámoljuk az autonómiáját. A Pető Intézet is egy érték.

Tudjuk azt, hogy ráadásul még a piacon is meg tud élni, hiszen nagyon sokan külföldről jöttek, jönnek még ma is részben, akik gyógyulást várnak, és szeretteiket, gyermekeiket ebbe az intézetbe adják be. Mondhatnánk azt, hogy egy világhírű módszerről van szó, aminek jelentős értéke van. Azt gondolom, ez nem megoldás, hogy lényegében államosítják a Pető Intézetet ezzel a javaslattal. Itt egy komoly gonddal nézünk szembe. Szerintem megint nem fogja előrevinni ennek az intézménynek a működését, nem fogja még jobban erősíteni a piaci részvételét, nem fogja a nemzetközi és a hazai renoméját növelni, még akkor is, ha van egy probléma. Tehát az ilyen típusú indítványokat sem fogjuk támogatni.

A harmadik kérdéskör, ami meghúzódik több javaslatban: részben a Testnevelési Egyetem leválásáról van szó, másfelől pedig ezzel kapcsolatban a különböző címek megszerzéséről, az egyetemi tanári kinevezésekről, hogy mennyire függ ezzel össze az, ha valaki olimpiai bajnok lesz és olimpiai bajnoki titulussal rendelkezik, illetve részben még egy művészeti képzés is ide kapcsolódik, látom a módosító indítványokban. Ezzel kapcsolatban hadd mondjam azt, hogy a Testnevelési Egyetem leválása egy érdekes lépés. Érdekes, hogy ez itt kezdeményezésre került, már csak azért is, mert pont az elmúlt tendenciák miatt az elmúlt években a felsőoktatás

megint a nagyobb egységek kialakítása irányába ment. Részben pénzügyi okok, részben a nemzetközi versenyképesség miatt azt látjuk, hogy bizony a nagyobb egységek tudnak működőképesek lenni. Ehhez képest azt, hogy hogyan jön ide a Testnevelési Egyetem leválása, tehát az önálló, kisebb egység megteremtése, én ezt nem látom koncepcióba illőnek, ezért ezt a típusú indítványt sem tudjuk támogatni. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm. Kucsák képviselő úr, parancsoljon!

KUCSÁK LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelettel köszöntök mindenkit. Az eddig elhangzottakkal kapcsolatban annyit szeretnék elmondani, amit Hiller István is érintett és Fodor Gábor képviselő úr is, hogy az Alaptörvény szerint a felsőoktatási intézmények gazdálkodási rendjét a kormány törvény keretei között határozza meg. Az is fontos körülmény, hogy eszerint a kormány felügyeli ezen intézmények gazdálkodását, és ezt a felügyeletet a kormány oly módon kívánja megteremteni, hogy a kormány, a kormányfő által kinevezett kancellár lássa el ezt a feladatot és ne a szenátus által választott vagy delegált személy. Ez húzódik meg ezen elképzelés mögött annak érdekében egyébként, hogy ez a módosítás megfelelő viszonyt alakítson ki egyrészt az oktatás és kutatás szabadságának biztosítása érdekében a rektori kompetenciák, illetve a gazdálkodás, a menedzsment megfelelő biztosítása érdekében a kancellári szerepkör között. Ez a módosítás ezt célozza, ezt kívánja megvalósítani.

A Pető Intézettel összefüggésben talán fontos felidézni azt, hogy a Pető Intézet esetében maga az intézményi szenátus kezdeményezte ez év januárjában ezt a módosulást, ami beállt, és jelenleg is egy száz százalékban állami tulajdonban lévő kft. a fenntartója ennek az intézménynek. Ily módon tehát itt is ennek a továbbvitele a cél és a szándék, és semmiképpen nem az, hogy ez a nagy hírű, nagy múltú és remek eredményeket felmutató intézmény bármilyen szempontból is veszélybe kerülne. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Szilágyi képviselő úr következik, utána pedig Korózs képviselő úrnak is megadom a szót. A bizottságnak majd erről szavazni is kell, de nyilván meg fogjuk adni a szót. Szilágyi képviselő úr!

SZILÁGYI GYÖRGY (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Most kicsit gondban vagyok, az elnök úrtól kérdezném, hogy most csak erről a háttéranyagról tárgyalunk, vagy pedig már a bizottsági módosítóról is.

ELNÖK: A bizottsági módosítóról is.

SZILÁGYI GYÖRGY (Jobbik): Jó, akkor én is szeretnék beszélni a gazdasági vezető kérdéséről is és egyéb másról. Először is, mi is úgy tartjuk, a Jobbik Magyarországért Mozgalom is úgy tartja, hogy vannak problémák, és vannak kérdések az intézmények gazdasági finanszírozásával kapcsolatban, amiket valóban meg kell oldani. Véleményünk szerint a kancellári rendszer erre nem alkalmas és nem a legmegfelelőbb.

Sőt, én továbbmegyek, a Jobbik Magyarországért Mozgalom az Alkotmánybírósághoz fog fordulni, hiszen véleményünk szerint ez a kancellári rendszer alkotmányjogi aggályokat vet fel, és alaptörvény-ellenesnek tartjuk, hiszen súlyosan sérti a felsőoktatási intézmények gazdasági autonómiáját. Mi úgy tartjuk, hogy ez egy súlyos beavatkozás az intézményi autonómiába, a felsőoktatási

intézmények vezetői és vezető testületei jogkörének megnyirbálása, tehát egyértelműen egy túlhatalmi állami kontroll és irányítás bevezetése lenne, amennyiben ezt önök elfogadják. A túlhatalmi állami kontroll bevezetése nem egy hatékonyabb gazdálkodást eredményezne, hanem a politikai indíttatású intézkedések bevezetését szolgálná elsősorban. Tehát, a Jobbik Magyarorszáért Mozgalom egyáltalán nem támogatja ezt, és egyértelműen tiltakozik is ellene.

Bár van jó pár olyan dolog, amit egyáltalán nem is nagyon értünk ezzel kapcsolatban, és föl is tennék kérdéseket. Önök úgy akarnak bevezetni egy kancellária rendszert - ha jól értjük -, hogy azt mondják, kell hozzá felsőfokú végzettség, kell hozzá 3 éves szakmai gyakorlat. Ezt a 3 éves szakmai gyakorlatot különböző helyeken végezheti el valaki.

Nézzünk egy alapegetet! Önök azt mondják, hogy egy egyetem gazdasági vezetését - mert itt kérdés lesz, hogy ki lesz a gazdasági vezető az egyetemeken - főiskolai végzettséggel és mondjuk azzal, hogy ügyintéző volt valaki 3 évig egy kormányhivatalban, elláthatja; ez megfelelő képesítést nyújt neki erre. Vagy mondjuk - még tovább megyek - az is elképzelhető, hogy csak a saját kft-jében volt ügyvezető, hiszen az van a javaslatban, hogy gazdasági társaságban. A saját kft-jében ügyvezető volt, van egy főiskolai végzettsége, és már alkalmas is arra, hogy egy egyetem gazdasági vezetője legyen jelen pillanatban az önök tervezete alapján.

Én tehát arra kérem önöket - van erre utaló módosító javaslatunk is -, hogy ha már megtartják esetleg ezt a kancellária rendszert és nem veszik figyelembe az ellenzék aggályait, akkor legalább egy szakirányú végzettséget határozzanak már meg ebben az ügyben, mert szerintünk ez lenne talán a megfelelő.

Lennének még kérdéseim. Ebben a törvénymódosításban, amit most kaphattunk meg, a következők szerepelnek: a főigazgatói tisztséget megszüntetik, és azt mondják ki, hogy a kancellár gondoskodik a gazdasági vezetői feladatok ellátásáról. Lesz egy gazdasági vezető, de az én értelmezésem szerint az f) pontban az is benne van, az is elképzelhető, hogy a kancellár lesz a gazdasági vezető innentől kezdve, egyértelműen. Erre szeretnék választ kapni, hogy ki lesz a gazdasági vezető, mert így nem egyértelmű. Én úgy értelmezem, hogy a főigazgatói poszt megszűnik, innentől kezdve pedig a kancellár a gazdasági vezető, ő fogja elvégezni ezeket a dolgokat.

Amit még aggályosnak tartunk, és valóban, tudom, hogy voltak az elmúlt időszakban már olyan törvények, amelyek vagy valakire vagy valakikre vagy valamilyen ügyre voltak ráhúzva. Találkozhattunk ilyenekkel az elmúlt 4 éves ciklusban is. Azt is tudom, hogy most is szólnak arról pletykák, hogy vajon ki miatt kell, mondjuk, megváltoztatni az egyetemi képzésben részt vehető tanárok és más emberek titulását, és lesz egy olyan doktori fokozattal egyenértékű jogkör, amit különböző állami kitüntetések és hasonlóknak alapján adományozhatnak.

Én ezt nem tartom igazán jónak, hiszen lehet valaki nagyon jó sportoló, lehet valaki nagyon jó edző, el is érhet nagyon-nagyon jó sikereket, attól még nem biztos, hogy adott esetben alkalmas arra, hogy ő például tanárként vagy akár magasabb poszton is egy egyetemen tevékenykedjen. Lehet, hogy megfelelő egyébként, nem szeretnék senkit megsérteni; lehetnek olyanok is, akik megfelelően el tudnak látni és különböző oktatási feladatokat el tudnak végezni úgy egyébként, hogy tényleg csak sportolók voltak vagy jó edzők, én ezt aláírom, de ettől függetlenül azt szeretném, hogy maradjon meg, hiszen ezzel egy kicsit degradáljuk a doktori fokozat szerepét.

Arra szeretném kérni önöket, hogy gondolják végig azokat az ellenzéki javaslatokat, azokat az ellenzéki kifogásokat, amiket elmondtunk, higgyék el - ez is elhangzott és a mi részünkről is elhangzik -, hogy szeretnék változtatni a dolgokon. Valóban vannak problémák, szeretnénk ezeket megoldani, de biztos, hogy nem ez a

megfelelő út, amit önök kitaláltak, tehát kérem, hogy legalább ezt a kancellária-rendszert gondolják végig. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Miután Bárándy képviselő úr kért előbb szót, ezért megadnám a szót az alelnök úrnak, parancsoljon!

DR. BÁRÁNDY GERGELY (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Két irányból közelíteném meg én is a most előttünk fekvő módosító javaslatokat. Nagyjából hasonló módon, mint az eddig előttem szólók tették.

Egyrészt az egyetemi autonómia csökkentéséről szeretnék beszélni, hiszen az én megítélésem szerint ez a javaslat egyértelműen erről szól. Az oktatáspolitikai érvekről Hiller István képviselőtársam, volt miniszter úr már szólt; ezt nem ismételném meg, de messzemenőig egyetértek vele.

Egy picit más megközelítést is adnék azonban ennek a javaslatnak. Jogászként azt láttuk az elmúlt időszakban - értve ez alatt itt a négy évet és egyébként ezt az ülészakot is -, hogy a kormánynak a közjogi átalakítások területén, és ezt részben idesorolom, egyetlen célja volt: ez pedig a centralizáció.

Ha így nézzük meg, ebből a szemszögből ezt a javaslatot, akkor pontosan láthatjuk azt, hogy mi teremtette meg az alapját ennek a most előttünk fekvő javaslatnak. Ez nem más, mint az Alaptörvénynek ez a rendkívül vitatott negyedik módosítása, amikor lehetővé tették - és vitatkoznék Szilágyi képviselőtársammal, sajnos lehetővé tették - az Alaptörvényben azt, hogy egy ilyen javaslatot az Országgyűlés törvényi szinten elfogadjon. Nyilván emlékeznek rá, képviselőtársaim, hogy milyen felháborodás övezte itthon és másutt is az Alaptörvény negyedik módosítását. Ez volt az a módosítás, ahol egy diáktüntetés is megelőzte ezt; ez volt az a módosítás, ahol az Alkotmánybíróság által hatályon kívül helyezett rendelkezéseket emeltek vissza az Alaptörvénybe; ez volt az a módosítás, ahol az oktatói szakma egyöntetűen tiltakozott a tervezett változtatások ellen, és ennek egyetlen eredménye lett: beemelték azokat az Alaptörvénybe. Az alaptörvényi lábát tehát ekkor ennek megteremtették, és akkor nyitva hagyták a további utat. Most ezt az utat egyértelműsítik.

Nem szól ez másról, ne tévedjen senki, mint hogy az államnak gyakorlatilag meghatározó befolyása legyen az egyetemi életre, a tudományos életre azon keresztül, hogy gyakorlatilag ő mondja meg, hogy mire van pénz és mire nincs. Ez, azt gondolom, ennyire egyszerű.

Államtitkár úr biztosan tud majd még számtalan jó érvet mellé sorakoztatni. A motiváció, mindazonáltal, azt gondolom, ilyen mértékben leegyszerűsítendő, és azért egyszerűsítendő le, mert bár lehet szakmai érveket találni a valós politikai motiváció kiváltására és leplezésére, az igazi cél ez. Nagyon jól tudjuk azt - mindenki, aki egyébként akár főhivatásszerűen, akár mellékállásban az egyetemeken valaha is tanított, oktatott -, hogy ugyanaz igaz erre az intézményre, mint bármelyik másikra, hogy akinél a kassza kulcsa, az mondja meg, hogy merre menjünk tovább.

Nem lehet elválasztani - és erről Hiller képviselőtársam bővebben beszélt, én csak utalok rá -, nem lehet különválasztani egy intézmény tudományos életét a pénzügyi életétől. Azért, mert ha van egy terv, ami tudományosan indokolható, az nem lesz megvalósítható, ha annak az anyagi fedezete nem áll rendelkezésre. Magyarán szólva a kormány az anyagiakon, a pénzen keresztül tudja majd erősen befolyásolni az eddig autonóm intézményeket. Én azt gondolom, ez a javaslat erről szól. Nem érdemes további szakmai érveket mellette vagy ellene felsorakoztatni, mert azért nincs értelme, mert ez a céljuk és nem pedig más.

A másik, amiről szólnék én is és előttem szóló képviselőtársaim is megtették: lehetővé tennék a Testnevelési Egyetemen, illetve a művészeti felsőoktatásban azt, hogy bizonyos feltételek fennállása esetén olyanok is betölthessenek egyébként eddig tudományos fokozattal rendelkezők számára létesített álláshelyeket, akiknek ez a fokozatuk nincs meg.

Tisztelt Képviselőtársaim! Azt gondolom, hogy ebben a teremben nem ül egyetlenegy olyan képviselő sem, de a hallgatóság körében sem, akinek ne lenne óriási tisztelete azok iránt, akik egy olimpián helyezést nyertek. Azok iránt is óriási a tisztelem, akik egyáltalán kijutottak az olimpiai játékokra, ahogy azok iránt is, akik magyar bajnokságot nyertek, Európa-bajnokságot vagy világbajnokságot. De nem gondolom azt, hogy azért, mert valaki - és ne értsék rosszul, amit mondok, hanem jó értelemben értsék - messzire tudja a kalapácsot dobni, tudja, hogy hogyan kell egy intézményt vezetni; hogy abból jó rektor lesz, aki messze dobja a kalapácsot. Én ezt nem gondolom. Úgy hiszem, hogy ezek különböző képességeket igényelnek.

Természetesen ez a kettő akkor a legideálisabb, ha egybeér. Az a jó, én is azt tartom a legszerencsésebbnek, mondjuk, egy sporttudományi egyetemen, ha olyan sportoló vagy volt sportoló, aki kimagasló eredményt ért el azon a területen, szerzi meg az elméleti alapokat, szerez tudományos fokozatot, és így oktat a sporttudományi egyetemen. Ez az ideális. Én azt mondom, hogy errefelé érdemes lenne mozdulni.

Nekem volt szerencsém, és az a megtiszteltetés ért, hogy vendégelődőként taníthattam egy rövid ideig a Testnevelési Egyetemen, sőt még a sportmenedzseri szak jegyzett írójaként is közreműködhettem, és nagyon sok olyan oktatóval találkoztam ott akkor, akiknek kimagasló sporteredményeik voltak, és egyébként hosszú és fáradságos munka során megszerezték a tudományos fokozatot. Van tehát ilyen. Nem arról van szó, hogy hiátus lenne. Ha hiátus van, akkor más módszerekkel kéne ösztönözni a tehetséges sportolókat arra, hogy a tudományos életben is szerepet vállaljanak, publikáljanak, PhD-fokozatot szerezzenek, habilitáljanak, akadémiai doktori címet szerezzenek, sőt, ad absurdum majd akadémikussá válasszák őket. Én azt gondolom, hogy ez a helyes út. De az, hogy gyakorlatilag degradálom - mert ez nem szól másról - azoknak a sporttudósoknak a korábbi teljesítményét, akik megszerezték a tudományos fokozatot, tudnak oktatni, tudják az elméleti hátteret, azzal, hogy egyébként egyszerűen egy sportteljesítmény hasonló státusba juttathat másokat, én ezzel a magam részéről a legkevésbé sem tudok egyetérteni.

Azt már csak, mint egy mellékes megjegyzést teszem hozzá, hogy így persze Schmitt Pál helyzete is könnyen megoldódna, mert ő ugye elvesztette a doktori fokozatát, viszont ilyenformán, mivelhogy olimpiai helyezése meg van, be tudja tölteni majd ugyanazt az állást. Tudomásom szerint speciel nem ez motiválta most önöket, hanem egy másik sportvezető kinevezésének a lehetősége a TF élére, de ettől még ez a javaslat nem jobb.

Úgyhogy én azt gondolom, ugyanúgy, ahogy a jogász szakmában is, mondjuk, ami hozzám legközelebb áll, kiemelkedő eredményeket lehet maga mögött tudni valakinek gyakorlati területen, lehet valaki alkotmánybíró, kúriai bíró, ügyvédi kamarai elnök, mégsem lesz belőle egyetemi tanár, mégsem válthatja ki ezzel a tudományos fokozatot, és ez szerintem így helyes. Az egy másik kérdés, hogy szerintem úgy lenne helyes, hogy valaki úgy váljon alkotmánybíróvá, hogy már van tudományos fokozata, de erről most valóban nem itt kell beszélni. De attól, mert az volt, attól még nem feltétlenül van birtokában annak a tudományos tudásnak - és egyébként zárójelben teszem, szervezési tudásnak -, ami egy intézmény vagy egy tanszék vezetéséhez szükséges.

Elnézést, hogy kicsit hosszabban beszéltem erről, de én azt gondolom, hogy ha csak most kerül elénk egy ilyen javaslat, akkor valamilyen fórum kell, ahol erről az ember részletesen tud szólni, és azt gondolom, hogy a bizottsági ülés pont ez.

Én azt kérem mindazoktól, akik egyébként az oktatásban jártasak, különösen a leendő államtitkár úrtól, hogy fontolják meg még egyszer ezt, hogy ne értékeljék le, éppen hogy ne értékeljék le azoknak a sporttudósoknak és művészeti területen dolgozó tudósoknak az eredményét, munkáját, múltját, akik eddig sokat tettek nemcsak a saját tudományos fejlődésükért, hanem ezért az országért is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Miután itt alkotmányossági észrevétel is volt, és ezt a bizottságnak hivatalból is feladata vizsgálni, most függetlenül attól az interpretációtól, amit alelnök úr előadott, csak rögzítsük tényként, hogy az Alaptörvény X. cikk (3) bekezdése második mondata azt mondja, hogy a felsőoktatási intézmények a kutatás és a tanítás tartalmát, módszereit illetően önállóak, szervezeti rendjüket törvény szabályozza. Az állami felsőoktatási intézmények gazdálkodási rendjét törvény keretei között a kormány határozza meg, gazdálkodásukat a kormány felügyeli.

Korózs képviselőtársunk kért szót. Kérdezem a bizottságot, hogy hozzájárulnak-e ahhoz, hogy képviselő úr megszólalhasson, mert nem tagja a bizottságnak, és módosító indítványt nem nyújtott be. Ki az, aki hozzájárul ehhez? *(Szavazás.)* Egyhangúlag hozzájárultunk. Képviselő urat illeti a szó.

KORÓZS LAJOS (MSZP): Nagyon szépen köszönöm. Heringes Anita képviselőtársamhoz csatlakozva a 35., 41., 42. ponthoz egy perc erejéig szólnék hozzá, ha megengedi elnök úr, ez a Pető Intézetéről szól. Itt a feladatátvállalás kapcsán mi azt kezdeményezzük, hogy ne államosítsák a Nemzetközi Pető Intézetet.

Nézzék, az általános indokolás is megemlíti, hogy több évtizedes nagyon komoly, világhírű módszer alkalmazásával nagyon komoly munka folyt ebben az intézményben az előző két évig. Kulcsár képviselő úr említette felszólalásában, hogy most egy állami nonprofit kft. vezeti a gazdálkodását az intézménynek. Hát itt meg kell azért jegyezni, hogy előtte a Nemzetközi Pető Alapítvány kezelte az intézmény mindennemű gazdasági tevékenységét, és kifogástalan minőségben tette ezt közel négy évtizeden keresztül, és azóta vannak zűrös ügyek az intézményben, amióta ez a nonprofit kft. koordinálja az intézmény gazdálkodását.

Azt mondja az általános indokolás, hogy állami férőhelyeket biztosítanak, és többek között ezért kell államosítani a Pető Intézetet. Hát, kérem szépen, eddig is biztosítottak, volt lehetőség állami férőhelyet biztosítani. Ezen túlmenően pedig köznevelési feladatokat is ellát. Hát, eddig is ellátott köznevelési feladatokat, hiszen ott általános iskola is működött, óvoda is működött, de még egy szakszolgálat is tevékenykedett meglehetősen magas színvonalon az elmúlt években vagy évtizedekben. Az indokolás azt mondja, hogy gyakorlóléhelyként is fog működni, így kap speciális többletforrást. Én nem gondolom, hogy csak akkor lehet speciális többletforrást biztosítani egy intézménynek, ha állami tulajdonban van. Egyszerűen a bankszámlára át kell utalni, és a végén az entert meg kell nyomni, és akkor ott van az a forrás, amiből lehet gazdálkodni.

Arra is hivatkoznak, hogy magas a konduktorok száma. Én nem tudom, hogy mitől magas a konduktorok száma, illetve mennyivel kevesebb konduktornak kellene lenni ahhoz, hogy ne kelljen államosítani egy ilyen intézményt. Nézzék, rendőrségi feljelentés van jelenleg, a dolgozók feljelentették az intézmény gazdálkodását tudomásom szerint, most már publikálta több sajtóorgánium. Elsősorban a kétes

ügyetek miatt, a gyanús átutalások és ismeretlen cégek és személyek jelenléte miatt zajlik ez a rendőrségi vizsgálat.

Befejezésképpen, csak megismételve a Hiller képviselő úr által elmondottakat, azt szeretnénk kérni, hogy mindaddig ne kerüljön napirendre a Pető Intézet államosítása, míg az egész felsőoktatási rendszer nem kerül koncepcionálisan áttekintésre. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e még felszólalási szándék? Tukacs képviselő úr, parancsoljon!

TUKACS ISTVÁN (MSZP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Két-három olyan mozzanatra szeretném még felhívni a figyelmet, ami a vitában nem hangzott el.

Teljesen egyetértek azokkal a képviselőtársaimmal, akik azt mondják, hogy a kancellári rendszer a felsőoktatásban annak az eszköze lesz, hogy a kormány direktben és egyenesben befolyásolja az intézmények belső életét. Azért kell ezzel egyetérteni, mert teljesen nyilvánvaló, hogy aki a gazdasági típusú döntéseket hozza, az tartalmi kérdésekbe is bele fog szólni ezáltal. Ezért tehát, ha nincs általános sorvezetőként felsőoktatási koncepció, akkor ez a kézi vezérlés eszköze, hiszen semmi egyébről nem szól majd a kancellárok munkája, mint a kormányzat egyedi típusú döntéseiről. És nemcsak arról, hogy az intézmény belső élete hogyan szenved majd csorbát akár az oktatás, akár a kutatás területén, hanem ez a kancellária-rendszer éppen a kormányzati kézi vezérlés és a túlzott befolyás miatt eszközévé fog válni az egymással rivalizáló felsőoktatási intézmények vitáinak rendezéséhez. Hiszen mindenki számára nyilvánvaló, hogy egyes régiókban komoly verseny van a felsőoktatási intézmények között, áttételesen, természetesen a finanszírozásért és a hallgatók számáért. Ezért a kancellári rendszer, amely kikapcsolja majd az érdemi és tartalmi vitákat; az oktatás színvonaláról, minőségéről szóló vitákat, és egyértelműen gazdasági kérdéssé teszi ezeket, megadja a lehetőséget arra, hogy ezeket a vitákat a kormány elrendezze a kancellárokon keresztül anélkül, hogy ennek a tartalmi részét vizsgálhatná.

A másik ilyen kérdés. Én beidéztem volna szívesen a Rektori Konferenciának az álláspontját ebben a kérdésben, amely óvatos és körültekintő módon ugyan, de csöppet sem örül ennek az új szisztémának. Már csak azért sem, mert teljesen nyilvánvaló, hogy a lektorok szerepe vagy a vezetések szerepe sok tekintetben fog formálissá válni.

Azért is gondolom, hogy tiltakozni kell ez ellen a rendszer ellen, mert egy jól meghatározott, egyébként autonómiát élvező felsőoktatási területen kerül kialakításra. Gondoljanak csak bele, tisztelt képviselőtársaim, mi a különbség, mondjuk, egy állami tulajdonban, működtetésben lévő kórház és egy felsőoktatási intézmény között. Pusztán csak az, hogy annak nincs autonómiája, és azért nem akarok ötleteket adni, de mikor jön el az az idő, amikor egy kórháznak lesz kancellárja. Ezek a kórházak nagyok. A megyénkben, mondjuk, a kórház a legnagyobb munkáltató, belevéve ebbe a körbe természetesen a helyi főiskolát is.

Ezért tehát én azt gondolom, hogy messzire vezet az, amikor ilyen gondolkodásba belekezdünk, hiszen sok tekintetben adhat meg kormányzati közvetlen ellenőrzést és felügyeletet intézmények felett. Mert én nem vitatom ugyan, hogy az Alaptörvény tartalmazza a felügyeletre vonatkozó mondatot, csak felügyelet és felügyelet között, a mód és mód között vannak különbségek. A felügyeletnek nem az egyetlen és kizárólagos módja a kormány által az intézmény gazdálkodásának élére ültetett ember.

Végül egy harmadik megjegyzés: a Testnevelési Egyetem kialakításának nemcsak tartalmi, hanem finansiális szempontjai is lehetnek. És akkor, amikor egy felsőoktatás több mint 60 milliárdos veszteséget könyvelhet el az elmúlt években, akkor 17 milliárdos költséggel kialakítani a Testnevelési Egyetemet, véleményem szerint legalábbis meggondolandó, költségvetési tekintetben felelőtlenség.

Az a játék, amit itt a kinevezésekkel kapcsolatban a módosító indítvány űz, az pedig - hát - megmosolyogtató. Bárándy képviselőtársam igyekezett nagyon pontosan fogalmazni, hogy lehetőség szerint ne essünk olyan vád alá, mely szerint nem becsüljük honfitársaink sportteljesítményét. De igen, becsüljük. Mégis azt gondolom, hogy az a fajta főiskolai, egyetemi tanári, illetve doktori cím kinevezéséhez szükséges feltételrendszer és adományozás, ami egyfelől egy alapképzéshez van kötve, az azért nem tekinti vagy nem értékeli fel ezt az oktatói státust. Gondolják végig! Tehát egy alapképzésben való részvétel pluszdíj. Nem akarok ízetlen párhuzamokat vonni, de azért ez azt is jelentheti, hogy mondjuk, a gyorsíró világbajnokság győztese egy alapképzéssel doktori kinevezést kaphat? Van ilyen képzés ugyanis a felsőoktatásban. Ez azt jelenti, hogy egy angol fordító egy általa elért címmel alapképzésben doktori címet kaphat, főiskolai státust kaphat?

Tehát úgy gondolom, jobb lenne világos kártyákkal vagy tiszta és egyenes érvelésekkel operálni ebben az ügyben, mint megpróbálni egy személyi kérdésnek az ilyen módon való elrendezését a törvényben elintézni.

Zárásként: azt látom, hogy a különleges gyermekotthoni intézményeket a módosító indítvány kezeli a beadott módosítókkal szemben, legalábbis erre tesz kísérletet, ezt én üdvözlendőnek tartom, és jó lenne más módosítók tekintetében.

Elnök úr, nem szeretnék a szavazás előtt még szót kérni, külön szavazást szeretnék kérni a háttéranyag 3. pontjáról, a Hiller–Kunhalmi-javaslatról, mert ez a lényege ennek az egész rendszernek, és ebben jó lenne, ha látnánk a szavazatok állását. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy van-e további felszólalási szándék. *(Nincs jelzés.)* Ha nincsen, akkor a vitát lezárom. Megkérdezem Rétvári államtitkár urat, hogy a módosító indítványok közül van-e olyan, amit a tárca vagy a kormány támogat?

DR. RÉTVÁRI BENCE államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Nincsen.

ELNÖK: Nincsen, és akkor válaszára megadnám a szót a kormány képviselőjének. Palkovics államtitkár úr, parancsoljon!

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ felsőoktatásért felelős felkért államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm. Tisztelt Elnök Úr! Képviselő Urak! Köszönöm a lehetőséget. Ez az első ilyen alkalom, hogy felkért államtitkárként ebben az ügyben meg kell nyilatkozzak.

Itt nagyon sok kérdés merült föl a felsőoktatás ügyében, egy kicsit korábbról kezdeném. A magyar felsőoktatás az elmúlt 25 évben olyan dinamikával változott, amely változást egy korábban, több száz év alatt kialakult rendszer nagyon nehezen tud kezelni. Ennek a változásnak az eredménye a magyar felsőoktatás mai állapota. Ezt lehet értékelni sokféleképpen, nagyon fontos megnézni azt, hogy hogyan értékeli ezt azok, akiknek az eredményeit igénybe veszik.

Úgy tűnik, hogy lassan az a tény kijelentésre kerül, hogy Magyarország és bizonyos területeinek a fejlődése - és utána aztán az persze szélesíthető - azért lassul,

illetve azért nem biztosítható, mert nem rendelkezünk elegendő számú, megfelelő minőségben képzett szakemberrel. Nyilvánvalóan a felsőoktatás valamilyen formában próbálta kezelni ezeket a hatásokat, ezzel a kezeléssel idáig jutottunk.

Nagyon fontos érteni azt, hogy egy ilyen nagy rendszer fejlődésénél vagy átalakulásánál mindenképpen néha célszerű megállni, egy lépést visszafele tenni, s megnézni azt, hogyan működik ténylegesen ez a rendszer. Ennek a rendszernek a működése sokféleképpen leírható. Nagyon bonyolult a magyar felsőoktatás mind a diszciplínáit tekintve, mind a szerkezetét tekintve, a kis főiskolától a nagy egyetemig, és gyakorlatilag a teljes magyar neveléstudományi területet lefedi.

Ahhoz, hogy ennek a rendszernek az átalakításához érdemben hozzá tudjunk kezdeni, nagyon fontos megérteni ennek a működését. Én köszönöm Hiller alelnök úrnak azt a kijelentését, hogy úgy gondolja, az elmúlt időszak nyilatkozataiban látszik az, hogy a kormánynak valóban van arra vonatkozó elképzelése, hogyan alakítsa át a magyar felsőoktatás szerkezetét. Ennek az a feltétele, hogy meg is értsük pontosan azt, hogy hogyan működik a magyar felsőoktatás, megteremtjük annak a platformját, hogy egy hosszú távú, fenntartható fejlődés elé tudjon nézni.

A kancellári rendszer bevezetése ennek az egyik eleme, ami tulajdonképpen egyik olvasatban - ami itt elhangzott - azt jelenti, hogy az állam odaküld valakit, aki egyébként végre fogja hajtani az állam által kitűzött célokat az intézményben. Van viszont egy másik olvasata is, hogy ezzel megteremtődik egy olyan csatorna, ahol az intézmény el tudja mondani a tulajdonos, a fenntartó irányába, hogy ténylegesen milyen problémákkal rendelkezik.

Ahogy ez a törvénymódosításban szerepel, az intézmény vezetője a rektor, és ezt a felelősségét a rektornak senki nem kívánta megkérdőjelezni, sőt ezt a felelősségét a rektornak a jövőben erősíteni kívánjuk. A rektor vezeti az intézményt, a rektor az, aki egyébként az intézmény működéséért felel, ugyanilyen módon a rektor számára célokat lehet kitűzni, beszámoltatható. Annyi történik a kancellári rendszer bevezetésével, hogy ebben kap egy segítséget, jelesül az olyan típusú tevékenységet, amit egy rektor végez - aki egyébként egy szakember a tudományos, oktatási területen -, ezt a tevékenységet a kancellár abban könnyíti, hogy az intézmény menedzsmentjét illetően megjelenít egy másik fajta dolgot. Feltételezzük azt, hogy a kancellár pont olyan, tehát szakember lesz, mint amilyen egyébként az intézmény rektora, és az ő kettőjük együttműködéséből fog kialakulni aztán az intézmény vezetése.

Itt Fodor képviselő úr említette, hogy egy egyeztetést tartana szükségesnek. Abszolút így van, tehát mind a kancellári rendszer bevezetésével - de igazán, mint említettem, ez csak egy eleme ennek az átalakításnak -, egyáltalán a felsőoktatás struktúraváltásának az előkészítésében erőteljes egyeztetésre fog sor kerülni gyakorlatilag a nyár közepétől kezdődően; nagyon sok időnk egyébként erre nincs. Itt a rektorokkal, illetve a jövőben a kancellárok között az egyeztetések el fognak kezdődni, és megpróbálunk olyan megállapodásokat kötni, amelyek ebbe az irányba hatnak.

A kancellári rendszer akkor fog jól működni, ha a minisztériumnak a fenntartó képviselőjében nem kell azzal foglalkozni, hogy a rektor és a kancellár közötti bármilyen egyet nem értést kelljen eldönteni vagy valamilyen módon kiküszöbölni. A törvényjavaslatban benne szerepel egy nagyon fontos pont, ez a kancellár együttműködési kötelezettsége. Az együttműködési kötelezettség nem együttműködés, itt a kancellár valóban arra van kötelezve, hogy az akadémiai szféra - és akkor itt most beszélhetünk esetleg az autonómiáról, hogy mit is jelent ez tulajdonképpen - által létrehozott, egyébként a felhasználó, a piac által igényelt képző és kutatási feladatok ellátásához biztosítsa azt az erőforrásrendszert, azt az adminisztratív struktúrát, ami ezt létre fogja hozni. Tehát én azt gondolom, ha ezt így

értelmezzük, akkor ez a fajta együttműködés a két, egyetemet vezető rektor, illetve az ő tevékenységét támogató kancellár között mindenképpen egy működőképes megoldást fog jelenteni. Nyilvánvalóan ebben mindenfajta támogatást meg fogunk adni.

Arra a kérdésre vonatkozóan, hogy a kancellár személye milyen lehet, és miért került ez egy törvényben így meghatározásra: mint említettem, a magyar felsőoktatás egy összetett rendszer. Egy kis főiskolának néhány alapszakkal egészen mások a problémái, mint egy nagy egyetemnek a komplett képzési portfólióját illetően vagy a komplett kutatási portfólióját illetően. Igazán a törvényben nem lehet leírni azt, hogy milyen típusú kancellárt szeretnénk az egyes intézmények élére helyezni; ez egy későbbi szakmai döntés lesz, egy menedzsmentdöntés lesz, hogy melyik intézményre milyen alkalmas kancellár fog megjelenni. Nyilvánvalóan ennek ez az indoka, hogy ilyen módon jelent meg a törvényben. Itt megint azt kell feltételezni, hogy az intézmények működése, működtetése közös érdekünk, ez érdeke a fenntartónak, érdeke magának az intézménynek, tehát én azt gondolom, hogy ebből bármi mást levezetni nem célszerű.

A Rektori Konferenciának az állásfoglalása, azt gondolom, abban az értelemben egyértelmű volt, hogy nyilván, mint minden új rendszerrel szemben, ami eddig nem létezett a magyar felsőoktatásban, van egyfajta várakozás, bizalmatlanság. Viszont ez az állásfoglalás azt mondja, hogy a Rektori Konferencia úgy gondolja, hogy amennyiben ez a rendszer közösen fog bevezetésre kerülni az intézményekkel, és egyébként a bevezetés tapasztalatait valamikor - azt hiszem, az állásfoglalásban január szerepel - közösen át fogjuk nézni, és ha szükséges, akár a rendszer működésén, és ha szükséges, esetleg a törvényen is lehet módosítani, én azt gondolom, ez semmiképpen nem kizárt. Egyelőre azt hiszem, adjunk annak esélyt, hogy ez a rendszer elkezd működni, nézzük meg a működésének a tapasztalatait. A Rektori Konferenciának az állásfoglalása, azt gondolom, hogy erre adott egyfajta elfogadást.

Azt hiszem, hogy az ezzel kapcsolatos kérdésekre talán reflektáltam. Nyilván ez egy hosszabb diszkusszió lesz.

A másik kérdés, ami felmerült a Pető Intézetéről, azt gondolom, hogy ott válaszoltunk, csak azt tudom mondani, hogy itt állami cég által történő fenntartásba, állami fenntartásba kerül, igazán a dolog lényegét nem változtatja. Azt nagyon fontos kijelenteni, hogy a Pető Intézet nemzeti érték, tehát ennek a megmentése és a működtetése mindenképpen nagyon fontos elem.

Általánosságban a következő kérdéskör a Testnevelési Főiskola vagy a Testnevelési Egyetem kapcsán, illetve az ilyen módon javasolt egyetemi tanári státus megszerzésére vonatkozik. Itt nagyon fontos azt érteni, hogy különböző típusú intézmények vannak. Én műszaki területről származom, azt gondolom, hogy sokakkal együtt pontosan végigjártam azt a fajta szakmai karriert, ami a kandidátusi, PhD, MTA-doktori, illetve későbbi az akadémikusi cím eléréséhez vezet, és pontosan értem azt, hogy ennek a folyamatnak mik a lehetőségei. Azon a területen, ahol én tevékenykedtem, ez egy abszolút jól meghatározott folyamatot jelentett, vannak viszont - és, azt gondolom, ezt el kell fogadnunk - olyan területek, ahol ezek nem biztos, hogy ilyen egyszerűen értelmezhetők. Tipikusan, azt gondolom, hogy a sport-, illetve a művészettudományok ide tartoznak. Van egyébként erre vonatkozóan más példa is, persze az építészek címe sem egészen olyan, mint mondjuk egy műszaki vagy matematikusi tudományos fokozatszerzés. Én azt hiszem, hogy nekünk el kell döntenünk azt mint közösségnek, hogy hogyan akarunk ehhez viszonyulni.

Természetesen lehet azt mondani, hogy mindenkit beteretlünk ugyanabba a csatornába, és akkor nézzük, hogy mi fog kijönni ebből a dologból. Itt az a kérdés,

hogy ez célszerű-e. Ugye, azt mondjuk, hogy egyik oldalról egy fokozat megszerzése sok mindent bizonyít - ez óhatatlanul így van -, másik oldalról viszont kizárunk olyan embereket, akik esetleg alkalmasak lennének erre a tevékenységre, mondjuk, egyetemi tanárként való működésre bizonyos területeken, de valószínűleg nem volt esélyük, nem volt lehetőségük arra, hogy ezt megszerezzék.

Azt gondolom, abban abszolút egyetértünk, hogy az olimpikoni cím egy teljesítményt jelent, ennek a megszerzéséhez meg elég rögzös út vezet. Ha valaki négyéves korától kezdődően reggel ötkor az uszodában van, és mondjuk, ezt a karrierjét 25 évesen befejezi, nagyon nehéz egy olyan fajta karrierlehetőséget mutatni neki, hogy most kezdjen el és szerezzon azon a területen egy tudományos fokozatot, ha egyébként az oktatásra meg képes. Ezért került be ez a javaslat a törvénybe, hogy nyilván a jelölő szervezetek bölcsességére alapozva - és itt az MMA és a MOB mellett megjelent a Magyar Tudományos Akadémia, erre majd egy pillanatra visszatérnék, hogy ennek mi az indoka -, az ő bölcsességükre van bízva az, hogy egyébként kit fognak jelölni. Azt gondolom, hogy ezek a szervezetek nem fognak olyanokat jelölni egyetemi tanári címre, akik egyébként alkalmatlanok erre. Ennek van egy felső limitje is egyébként, tehát azt gondolom, hogy előbb-utóbb erre egy komplett rendszert kell majd kidolgoznunk. De higgyük azt, hogy ezek az intézmények ezt a bölcsességet mindenképpen megjelenítik.

Van egy másik fontos eleme ennek - és most egy kicsit eltávolodnék a sport-, illetve a művészettudományoktól -: ha megnézzük például a német oktatási rendszert, a német főiskolákon a tanszékvezető egyetemi tanár doktori fokozat nélkül lehet tanszékvezető egyetemi tanár. Mit jelent ez? Azt jelenti, hogy az intézmény a saját maga által kiadott, alapképzésben szerzett diplomára kinevezi tanszékvezető egyetemi tanárnak az adott szakembert, ha egyébként ő ennek megfelel. Tehát elfogadja a saját diplomáját, függetlenül attól, hogy egyébként van esetleg egy másfajta minősítési rendszer. Ugyanezzel a helyzettel fogunk mi is szembesülni hamarosan, jelesül a különböző felsőoktatási típusokban meg fognak jelenni olyan oktatók, akik nem biztos, hogy rendelkeznek ilyen fokozattal. Egy kiválóan műtő orvos nem taníthat ebben a pillanatban magyar felsőoktatási intézményben, hiszen nincs meg a hozzá tartozó tudományos fokozata, holott egyébként valamilyen formában... Azt gondolom, ez indokolta ennek a két dolognak a megjelenítését.

Azt hiszem, hogy röviden ennyit szeretnék ehhez hozzáfűzni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Akkor most szavazásra kerül sor. A Szocialista Párt frakciója jelezte, illetve Tukacs képviselő úr, hogy a 3., illetve ezzel összefüggően a 20. javaslatról külön szavazást kér. Kérdezem... *(Tukacs István: 3-as!)* Igen, csak azzal összefügg a 20., azért rögzítem.

Kérdezem, hogy van-e más frakciótól vagy más képviselőtől kérés külön szavazásra. *(Jelzésre:)* Bárándy alelnök úr!

DR. BÁRÁNDY GERGELY (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. A 35. pontot szeretném még külön szavazásra kikérni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e további javaslat? *(Nincs jelzés.)* További javaslatot nem látok. Akkor jelzem, hogy Jakab István képviselő úr Mengyi Roland képviselőtársunkat helyettesíti a most következő szavazásnál. Erre tekintettel először a külön szavazásra kért javaslatokról döntsünk.

Kérdezem képviselőtársaimat, ki az, aki a Hiller István alelnök úr, illetve a Kunhalmi Ágnes képviselőtársunk által benyújtott 3. szám alatti módosító indítványt támogatja, azzal, hogy a javaslat tartalmilag összefügg a 20. pontban szereplő

módosító indítvánnyal. Ki az, aki támogatja a módosító javaslatot? *(Szavazás.)* Kilenc igen. Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás.)*

A bizottság 9 igen és 21 nem szavazat mellett a módosító javaslatot nem támogatta.

A 35. módosító indítványt, ami a 41. és a 42. javaslattal függ össze, Heringes Anita képviselőtársunk nyújtotta be. Az MSZP kért külön szavazást.

Kérdezem, hogy ki az, aki a módosító javaslatot támogatja. *(Szavazás.)* Szintén kilenc igen szavazat. Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás.)*

A bizottság 21 nem szavazattal a módosító javaslatot nem támogatta.

Kérem, hogy most az összes többi módosító indítványról szavazzunk, kivéve a bizottság által benyújtani szándékozott módosító indítványt. Ki az, aki ezeket a módosító javaslatokat támogatja? *(Senki sem jelentkezik.)* Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás.)*

Egyhangúlag nem támogatjuk. Köszönöm szépen.

Két módosító javaslatot kíván a bizottság benyújtani. Először a „módosítási javaslatok az egyes oktatási tárgyú törvények módosításáról szóló T/311. számú törvényjavaslathoz” című, a nem a pótszabadságról szóló, hanem az általános, mondjuk úgy, hogy nagy módosító indítványról szavazna a bizottság.

Kérdezem a bizottságot, hogy elfogadja-e ezt a módosító indítványt. Ki az, aki támogatja? *(Szavazás.)* Huszonegy igen szavazat. Ki az, aki nem támogatja? *(Szavazás.)* Kilenc nem szavazat. Tartózkodott-e valaki? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem tartózkodott senki.

Tehát 21 igen és 9 nem szavazat mellett a bizottság a módosító javaslatot elfogadta.

A következő javaslat a pótszabadság igénybevételével összefüggő módosítás, amely szintén a benyújtott javaslatot egészíti ki. Megegyezik egyébként más módosító javaslattal, csak pontosítja annak tartalmát.

Kérdezem, ki az, aki ezt a javaslatot támogatja. *(Szavazás.)* Huszonkét igen szavazat. Ki az, aki nem támogatja? *(Senki sem jelentkezik.)* Ki az, aki tartózkodik? *(Szavazás.)*

A bizottság 22 igen szavazattal, 6 tartózkodás mellett a módosító javaslatot elfogadta.

Ezekre tekintettel most az összegző... *(Jelzésre:)* A hárszabályi rendelkezések 44. § (1) bekezdésével kapcsolatos összefüggésről kérdezem a kormányt, hogy e tekintetben a javaslat megfelel-e a hárszabályi előírásoknak.

DR. RÉTVÁRI BENCE államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma):
Megfelel.

ELNÖK: Köszönöm. Akkor ezt követően az összegző módosító javaslat és az összegző jelentés elfogadásáról kell döntenünk. Tekintettel arra, hogy a többi bizottság is úgy értelmezi a hárszabályt, hogy ezekről együttesen is lehet dönten, és az alelnök úrral együtt is úgy értelmezzük, hogy együtt is dönthetünk, én javaslom, hogy együtt döntsünk mostantól erről, ha a nincs ez ellen kifogás. *(Dr. Bárándy Gergely bólint.)* Technikai jelentőségű a kérdés.

Kérdezem, hogy ki az, aki az elfogadott módosító javaslatnak megfelelő összegző módosítást és a jelentés elfogadását támogatja. *(Szavazás.)* Huszonegy igen szavazat. Ki az, aki nem? *(Szavazás.)* Kilenc nem szavazat.

A bizottság 21 igen és 9 nem szavazattal az összegző módosító javaslatot és az összegző jelentést elfogadta.

Bizottsági előadót kell állítanunk. Kucsák képviselőtársunkat javaslom többségi előadónak. Kérdezem, hogy ki az, aki támogatja az ő személyét. *(Szavazás.)* Köszönöm. Egyhangúlag támogatjuk.

Kisebbségi előadót az ellenzék tud-e már most bejelenteni, vagy később ezt megteszi? Szilágyi képviselő úr vállalja, vagy megosztva esetleg? Szilágyi képviselő úr és Bárándy... *(Tukacs István: Megbeszéljük, elnök úr, és jelezzük!)* Akkor később az ellenzéki frakciók bejelentik az ezzel kapcsolatos megegyezést.

Elnöki zárszó

Más feladatunk nincsen, úgyhogy köszönöm a mai részvételt és munkát. A bizottsági ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 29 perc)

Gulyás Gergely
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Podmaniczki Ildikó, Horváth Éva Szilvia, Balogné Hegedűs Éva, Vicai Erika, Barna Beáta, Lajtai Szilvia, Bihariné Zsebők Erika